

MATERIAŁ WSTĘPNY

DLA NAUCZYCIELA | KLASY 4-8

DOBRY SMAK ZACZYNA SIĘ W POLSCE

Nie marnuję, wybieram odpowiedzialnie.

AUTORKA I OPRACOWANIE MERYTORYCZNE

dr Zuzanna Jastrzębska-Krajewska

Pani Zuzia

DOBRY SMAK ZACZYNA SIĘ W POLSCE

Materiał wstępny dla nauczyciela | klasy 4–8

Temat marnowania żywności bardzo łatwo sprowadzić do prostego komunikatu: „nie wyrzucaj jedzenia”. Tyle że sama zasada nie zmienia jeszcze codziennych decyzji. W Polsce marnuje się około 4,8 mln ton żywności rocznie, a około 60% tych strat powstaje w gospodarstwach domowych. Badanie Norstat Polska z sierpnia 2026 roku pokazuje dodatkowo, że u 45% badanych zakupiona żywność psuje się co najmniej raz w miesiącu, a 47% co najmniej raz w miesiącu wyrzuca resztki posiłków. Najczęściej wyrzucane są owoce, warzywa i pieczywo. Jednocześnie tylko 57% badanych uważa, że wie, jak ograniczać marnowanie żywności w domu. To ważny punkt wyjścia do pracy z uczniami klas 4–8: wiedza jest potrzebna, ale dopiero połączenie wiedzy, analizy danych, działania i refleksji daje szansę na zmianę nawyków.

Dlatego materiały dla klas 4–8 nie zatrzymują się na hasle „nie marnuj”, ale prowadzą ucznia przez proces myślenia: od obserwacji zjawiska, przez pomiar i interpretację danych, aż do uzasadnionej decyzji. Uczeń sprawdza, gdzie naprawdę zaczyna się marnowanie żywności, analizuje własne wybory, poznaje drogę produktu od pola do stołu, odczytuje informacje z etykiet, porównuje opakowania, zastanawia się nad znaczeniem lokalności i pochodzenia produktów, rozmawia o jadalniach, systemie kaucyjnym i odpowiedzialności różnych uczestników rynku. Dzięki temu odpowiedzialny wybór nie jest przedstawiany jako gotowa odpowiedź, ale jako umiejętność: sprawdzenia faktów, policzenia, porównania, przewidzenia skutków i uzasadnienia własnego stanowiska.

Pakiet został zaprojektowany tak, aby można było wykorzystywać go międzyprzedmiotowo. Treści naturalnie łączą się z językiem polskim, matematyką, przyrodą i biologią, geografą, chemią, wiedzą o społeczeństwie, edukacją dla bezpieczeństwa, godziną wychowawczą oraz edukacją obywatelską i prozdrowotną. Nauczyciel może więc realizować materiał jako cykl wychowawczo-projektowy albo włączać poszczególne zadania do różnych lekcji. Ważne jest także rozróżnienie poziomów pracy: w klasach 4–6 zadania mają charakter bardziej podstawowy i koncentrują się na rozpoznawaniu problemu, prostym liczeniu, obserwacji i podejmowaniu pierwszych decyzji, natomiast w klasach 7–8 pojawiają się wersje rozszerzone, wymagające głębszej analizy źródeł, argumentacji, oceny komunikatów, krytycznego myślenia i projektowania rozwiązań.

Materiały są spójne z wymaganiami podstawy programowej i wpisują się w kierunek szkoły, która nie tylko przekazuje wiedzę, ale uczy rozumienia zjawisk, samodzielnego myślenia, współpracy i sprawczości. Nauczyciel, pracując z tym pakietem, realizuje cele związane między innymi z rozumieniem zależności przyrodniczych i społecznych, analizą informacji, kształceniem umiejętności matematycznych, argumentowaniem, odpowiedzialnością za środowisko i zdrowie oraz świadomym uczestnictwem w życiu społecznym. Pakiet tworzy jedną spójną ścieżkę: podcast uruchamia pytania, scenariusz prowadzi uczniów do analizy problemu i działania, a kolejne zadania pomagają zamieniać wiedzę w konkretne decyzje. To nie jest „dodatek obok podstawy”. To sposób realizowania podstawy przez doświadczenie, rozumowanie i odpowiedzialne działanie.

Źródła danych: projekt PROM, IOS-PIB; badanie Norstat Polska, sierpień 2026, CAWI, reprezentatywna próba N=1079 osób w wieku 18+.

PATRNERZY KAMPANII

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Patronat honorowy
Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefana Krajewskiego

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

IJHARS

WOJEWODA MAZOWIECKI
Mariusz Frankowski

IOŚ-PIB
Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Politechnika Warszawska

Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka

Banki Żywności

POLSKA IZBA
PRODUKTU
REGIONALNEGO
I LOKALNEGO

norstat

PANEL

PanParagon

FUNDACJA
WSPOMAGANIA ROZWOJU DZIECI
EDYTY GRUSZCZYK-KOLCZYŃSKIEJ